

26è Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques (València, 6-11 de setembre de 2010). – La ciutat i la universitat de València van ser l’escenari del XXVIè Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques (CILFR), que organitza la Societat de Lingüística Romane (SLiR) cada tres anys. Entre el 6 i l’11 de setembre de 2010 els romanistes de tot el món van reunir-se per a actualitzar el coneixement dels treballs filològics —en curs o en projecte— així com també per a donar compte de les novetats metodològiques que fan avançar la ciència de la lingüística i de la filologia romànica.

La trobada es va desenvolupar en diversos formats: 16 seccions amb els temes més importants per a la romanística, deu ponències, tres taules redones, una sobre el paper, la relació i l’avaluació de les revistes —on participà *Estudis Romànics*—, jornades paral·leles sobre diversos temes i trobades d’especialistes i de representants d’associacions de llengües romàniques, cridats per l’Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC). Així mateix, el XXVIè CILFR es completava amb una oferta lúdica i cultural: actuacions, visites, viatges, degustacions gastronòmiques, etc.

El congrés va tindre les primeres actuacions a la Facultat de Filologia de la Universitat de València (seu del congrés), on el diumenge dia 5 de setembre a la vesprada, després de les inscripcions i del vi d’honor o berenar típicament valencià, es va passar a la representació *L’Espill*, de Jaume Roig, a càrrec del grup universitari CRIT.

La inauguració oficial tingué lloc el dilluns 6 al matí al Paranimf de la Universitat de València, al carrer de la Nau. Després de l’actuació de la Capella de Ministrers (amb l’espectacle «Fantasiant música i poesia d’Ausiàs March»), començava un parlament breu a càrrec del prof. Antoni Badia i Margarit (expresident de la SLR) i després tingué lloc, la conferència inaugural del prof. Joan Veny (UB-IEC). El prof. Germà Colón va ser el moderador i presentador dels dos conferencians doctors *honoris causa* per la Universitat de València.

Les paraules del prof. Badia —en català i després en francès— van resultar molt emotives, i, entre grans aplaudiments del públic, va destacar els inicis del CILFR de 1928 («fraternité», «sérénité») fins que en 1953 ell mateix va poder presidir el congrés a Barcelona, que Wartburg va concloure amb una magnífica intervenció. El prof. Badia, congressista de més edat —amb 90 anys recentment complits de feia un mes, segons confessava amb comicitat— s’adreçava al gran públic com a «companys, col·legues, amics».

El Dr. Veny va pronunciar una lliçó magistral, que duia per títol «Circulacions lingüístiques en la Romània». Va fer viatjar els assistents a través de les aportacions lingüístiques al català de

les llengües romàniques; va destacar nous occitanismes (*remendar* ‘adobar les xàrcies’, *bitxo* ‘coralet’), gallicismes (*falla*, *coulant*, *caldo de cultiu*), aragonesismes (contra la «mossarabomania», com ara *fullarasca*, *llanda*, *gemecar*), estrangerismes provinents d’altres llengües (*falàfel*, *burca*, *litxi*) i una tendència a allunyar-se la normativa de formes congèneres del castellà (*viuda* per *viuda*, *pastera* per *patera*).

Altres conferencians que van participar en el congrés foren: Concepción Company (Mèxico), Fernando Sánchez Miret (Salamanca), Jean-Pierre Chambon (Paris-Sorbonne) —elegit president de la SLR per als tres anys següents—, Elías Torres Feijoo (Santiago de Compostela), Rosanna Sornicola (Napoli), Sanda Reinheimer-Ripeanu (Bucarest), David Trotter (Aberystwyth U.), Andrés Kristol (Neuchâtel).

Les seccions es van desenvolupar en 16 aules diferents i van albergar més de 700 comunicacions emmarcades dins de les temàtiques proposades: (1) Fonètica i fonologia; (2) Morfologia i sintaxi; (3) Semàntica; (4) Lexicologia i fraseologia; (5) Formació de mots; (6) Onomàstica (toponímia i antroponímia); (7) Sociolingüística; (8) Aspectes diatòpics; (9) Pragmàtica; (10) Llengua dels mitjans de comunicació; (11) Variacions diasistemàtiques en època antiga; (12) Lexicografia; (13) Traducció automàtica; (14) Contactes lingüístics; (15) Llatí tardà i medieval i romànic primitiu; (16) Història de la lingüística i de la filologia romàniques.

Les sessions de cada secció van començar dilluns 6 de vesprada i es van allargar fins al dissabte 11 al matí. Cada comunicant disposava de trenta minuts, els deu últims dels quals havien de ser destinats al torn obert de paraula. La puntualitat, en general, va ser la tònica dominant de totes les sales, a la qual, lògicament, va contribuir el moderador assignat per a cada secció.

Les taules redones van comportar la discussió i la posada en comú de temes tan variats com: 1) «Implicacions pràctiques de les llengües romàniques», coord. Àngel López García (UV); hi participaren: Henri-José Deulofeu (Aix-en-Provence), Covadonga López Alonso (UCMadrid), Esteve Clua (PF-Barcelona), Xavier Lamuela (Girona). 2) «100 anys d’etimologia romànica: el REW de Meyer-Lübke: 1911-2010», coord. Max Pfister (Saarbrücken); hi participaren: Germà Colón (Basilea-IEC), José Antonio Pascual (Madrid-RAE), Maria Iliescu (Innsbruck), Éva Buchi (Nancy), M. Reina Bastardas (Barcelona). 3) «La vehiculació de la romanística a través de les revistes», coord. Martin D. Glessgen (Zurich), Emili Casanova (València); hi participaren: Gunter Holtus (ZRPh-Goettingen), Gilles Roques (RLiR-París), Pilar García Mouton (RFE-Madrid), Alberto Varvaro (MR-Napoli), Joan Veny (ER-Barcelona).

D’altra banda, el CILFR va comptar amb l’organització d’una sèrie de jornades i activitats paral·leles, entre les quals: 1) «La Filologia Romànica a Espanya» (organitzat per la *Revista de Filología Románica* i la Univ. Complutense de Madrid). 2) «La societat valenciana hui: llengua, cultura i literatura» (Acadèmia Valenciana de la Llengua). 3) «La indústria i la traducció automàtica entre llengües romàniques» (Universidad Politècnica de Valencia); 4) «Trobada de les associacions de llengües romàniques» (AILLC).

Com que l’objectiu de la SLiR per mitjà del CILFR és la difusió dels treballs que estan en execució i els treballs que es tenen en projecte, es van dedicar tres sessions a presentar tretze projectes de recerca: 1) Monumenta Linguae Dacoromanorum. *Projet philologique de longue haleine* (Eugen Munteanu (*Iasi*, Romania); 2) IVITRA: Institut Virtual de Traducció (Vicent Martines – Elena Sánchez – M. Àngels Fuster Ortuño: U. Alacant). 3) Digidicotracam-Prometeu (Vicent Martines – Elena Sánchez – M. Àngels Fuster Ortuño: U. Alacant). 4) Gramàtica del català antic (Josep Martines, U. Alacant – Manel Pérez Saldanya, U. València). 5) CICA: Corpus del català antic (Joan Torruella, U. Autònoma de Barcelona); 6) Diversitat lingüística i Linguamon-Casa de les Llengües (Antoni Mir, *Linguamon*). 7) Els objectius de la Institució de les Lletres Catalanes (Oriol Izquierdo, *Lletres Catalanes*). 8) Neologia contrastiva de les llengües romàniques: NEOROM (M. Teresa Cabré, *Pompeu Fabra*). 9) La col·lecció d’Els Nostres Clàssics (Joan Santanach,

U. Barcelona). 10) L'Atles Linguistique Roman (José Enrique Gargallo, *U. Barcelona*). 11) Recerca sobre neologia contrastiva de les llengües romàniques: NEOXOC (Ona Doméneç, *UOC-UPF*; Rosa Estopà, *U. Pompeu Fabra*). 12) La Fundació Germà Colón (Lluís Gimeno, *U. Jaume I*). 13) El XXIV Congrés Internacional de Ciències Onomàstiques (Barcelona, 2011) (Joan Tort).

Els responsables del XXVIè CILFR també van plantejar una gran exposició de llibres: així van proposar als congressistes que dugueren les seues publicacions (llibres, revistes, articles...) o les de les institucions a on pertanyen, que hi escrigueren alguna dedicatòria i que les regalaren a la biblioteca de la universitat. La proposta va ser benvinguda i s'ha aconseguit reunir més de 800 llibres i més de 1000 volums —entre ells el FEW de von Wartburg— que ajudaran a la formació dels futurs filòlegs valencians.

El dijous dia 9 es va reservar per a dur a terme les ja tradicionals excursions per les terres que albergaven els congressistes. Aquesta vegada, l'editorial Bromera va publicar el llibre de Vicent A. Moreno *País de tinta*, una proposta de recorregut per les quatre excursions previstes, lligades a la cultura del País Valencià: 1) Horta de València (Blasco Ibáñez i Sorolla). 2) Gandia, Simat i Xàtiva (els papes Borja). 3) Morella i Peníscola (sant Vicent Ferrer i el papa Benet XIII). 4) Castalla, Petrer, Oriola i Elx (Enric Valor, Miguel Hernández i Gabriel Miró). Les excursions es van realitzar seguint els objectius del congrés d'acostar la cultura —paisatgística, culinària, lingüística— valenciana. Per exemple, a Xàtiva es va poder gaudir d'un menú gastronòmic amb «arròs al forn» i postres amb «arnadí» i «monjàvena». Seguidament es va visitar el castell (on es troba la presó del dissortat Jaume d'Urgell) i el museu (on es troba Felip V cap per avall, com a «càstig xativí» per haver cremat la ciutat).

En aquest mateix sentit, el congrés va gaudir de refrigeris magnífics, amb els tradicionals «orxata i fartons» o la «paella gegant» al riu Túria. Així mateix, hi van tenir presència actuacions de folklore valencià (Grup de Danses i Dolçaineres de l'Alcúdia; Moros i Cristians de València). S'estrenà l'himne «La *grandeur* del filòleg» (compost per l'agullentí Josep Maria Bru, amb lletra de Lluís Alpera) a càrrec del cor de dones «A cau d'orella», al centre cultural La Beneficència, i es pogué comprovar l'art del grup més internacional de València, *Bambalina titelles*, interpretant «El *Quijote*». Completaren la llista d'artistes Lluís Fornés i Cristina Martí («Cançons de passió de la Romània»), que permeteren comprovar la categoria artística i la perfecta fonètica en qualsevol llengua d'un dels mites de la cançó valenciana. Clogué la cançó d'estil valenciana, amb el gran Apa, Trini i Josemi, que emocionaren els assistents amb els seus versos sobre el congrés, la romaní.

Finalment cal encomiar la tasca de l'organització, a través de la persona que ha fet possible que València passara a la història dels congressos de la SLiR. Es tracta del prof. Emili Casanova, gran gestor i millor comunicador, que ha sabut envoltar-se d'un equip excepcional, segons paraules d'alguns congressistes, en especial del professor Cesáreo Calvo. Lògicament, també es deu part de l'èxit congressual al secretari, el prof. Martin D. Glessgen (Zuric) i a la presidenta, la prof. Maria Iliescu (Innsbruck).

En general, l'equip ha fet tots els esforços possibles perquè la confluència de persones i temàtiques hagen estat de la manera més adequada, tenint en compte que no és fàcil de coordinar 1.007 assistents. Fins i tot qualsevol persona pot tenir accés als resums del congrés, a través de la publicació a càrrec de la Generalitat Valenciana en un volum gruixut, amb el títol *Tendències actuals de la Filologia Romànica. 26è Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques* (València, 2010), un tast del que seran les actes, que, així ho esperem, veuran molt prompte la llum.

En definitiva, el XXVIè CILFR ha comportat una fita històrica per a la filologia valenciana i romànica en tots els sentits: el cultural, el lingüístic, el social..., però sobretot l'humà, ja que les relacions interpersonals es van veure enriquides per la possibilitat que brinden actes com aquest,

on en un mateix lloc convergeixen o no —en idees i en teories els millors filòlegs —joves i no tan joves— d'arreu dels països que compartim la mateixa llengua llatina evolucionada en les nostres parles particulars de cada comunitat.

Vicent F. GARCIA PERALES
Universitat CEU Cardenal Herrera